

Pintér Lajos

Szobrok? Szobrok!

A rendszerváltás táján, amikor hosszú beszélgetést folytattunk atyai barátommal, Vigh Tamással, beszélgetés közben azt mondotta: Most majd lehet, a rossz Lenin-szobrok helyett telerakják az országot rossz Szent István-szobrokkal.

Nem tudom állítását értelmezni, sem cáfolni, sem megerősíteni, de okulásul ideírom.

Rossz Lenin-szobrot, egyáltalán Lenin-szobrot nem sokat láttam. A hódmezővásárhelyi persze legendásan bűn rossz volt.

Rossz volt a kecskeméti is. Olyan volt, mint egy közlekedési rendőr, aki az útkereszteződésnél Kiskunhalas felé mutatja az irányt. Nekem Szeged irányában volt dolgom, és mindig mondtam neki, mármint a szobornak, hogy nem arra.

Persze a jó szobroknak általában is híjával vagyunk. Kecskemétnek például három jó szobra van, szerintem, vagyis kettő.

Egyike a Vigh Tamás-szobor, a Katona József-emlékmű. Ez a reformkori tűzgolyó. Avatásakor sokan nem szerették, de az idők során emblematicusá vált.

A másik a Cifrapalota előtt, Amerigo Tot Bartók-emlékszobra, *Mikrokozmosz a makrokozmoszban*. Ennek a remekműnek csak egy hibája van, hogy bár hiába áll a városközpontban, évtizedek alatt sem került be a köztudatba. Nem vált ízlésformáló erővé, de ez, azt hiszem, nem a szobor hibája.

A harmadik szobor (és ezért írok kettőt) az ellopott Melocco Miklós-szobor, szintén a főtérről, ez a Kodály-emlékszobor volt. Néhány éve vandálok szétdíbólták, és állítólagosan ezt követően már a művész nem engedte újraönteni és újraállítani alkotását. Mindenesetre nagy kár érte.

Örülök, hogy ebben a vetélkedésben városom, Csongrád is előkelő helyet foglal el. Itt van a belsőváros halászházai között megbújva az ország egyik legszebb köztéri szobra, Szervátiusz Tibor műve, az *Életfa*.

Fából készült alkotás, csak az idő kezdheti ki, a város szeretetének vagy a halászházak óvó négyzögének köszönhető, hogy felállítása óta, vagy negyven éve, ezt a szobrot nem érte atrocitás.

Nézem Szervátiusz Tibor és édesapja, Jenő kiállítását a Múcsarnokban, és elgondolkodom, hogy ez a kitűnő szobrász műtermi szobrász maradt. Közterületeinket alig befolyásolja világszepe.

És itt érkeztünk el a mához. A ma szobrászatát az az irányzat uralja, amit városi giccsnek nevezünk. A szobrászati mikrorealizmus és hiperrealizmus.

A festészeti hiperrealizmus előzte meg, gondoljunk csak Csernus Tibor és követői munkásságára. De ami a festészetben bevált, nem biztos, hogy beválk a szobrászatban is.

Talán nem véletlen, hogy Weöres Sándor pécsi, ilyen hiperrealista városi giccs-szobrát már az avatás pillanatában sérelem érte.

Ez irányzathoz közelálló szobrunk nekünk is van, a kiskunfélegyházi Móra-szobor. De ez nemcsak bronz, hanem kő, kedvessége, bája, padsorának finom íve van, és talán ez óvja meg, hogy városi giccsnek tekintsük. Épp ellenkezőleg, talán tán rangos köztéri alkotás.

Mindezek a gondolatok az Acélszobrászati Szimpózium kapcsán jutnak eszembe. Mert ezek a szobrok revelációerejűek. Minden konvencióval szakítanak, és a megfeneklett szobrászati mozgalmaknak új irányt ígérnek.

Sérülékeny anyaguk sajnos nem teszi lehetővé, hogy köztérre kerüljenek, de kertben, például a Bozsó Gyűjtemény kertjében felállítva láttam őket, és e védett, diszkrét helyen remekműnek hatottak.

Szobrok? – kérdezem. Szobrok – válaszolom. Ami a közterületeinket illető közízlést illeti: van hát remény.